

Spis treści

Wstęp 11

Rozdział 1. Psychologia przednaukowa 15

- 1.1. Psychologia potoczna 19
 - 1.1.1. Frenologia 20
 - 1.1.2. Fizjonomika 22
 - 1.1.3. Mesmeryzm 24
 - 1.1.4. Spirytualizm 25
 - 1.1.5. Leczenie mentalne 26
- 1.2. Droga do filozofii umysłu 28
 - 1.2.1. Brytyjski empiryzm 29
 - 1.2.2. Szkocki realizm 30
 - 1.2.3. Amerykańscy filozofowie umysłu 31
- 1.3. Walka o nową naukę 32

Rozdział 2. Fizjologia, psychofizyka i nauka o umyśle 35

- 2.1. Mózg i system nerwowy 38
 - 2.1.1. Lokalizacja korowa 39
 - 2.1.2. Specyfika funkcjonowania nerwów 42
 - 2.1.3. Prędkość przewodzenia nerwowego 43
- 2.2. Fizjologia zmysłów 45
 - 2.2.1. Widzenie barwne 46
 - 2.2.2. Percepcja wysokości dźwięku 47
- 2.3. Psychofizyka 48
 - 2.3.1. Badania Ernsta Webera 49
 - 2.3.2. Psychofizyka Fechnera 51

Rozdział 3. Niemcy i narodziny nowej nauki 55

- 3.1. Lipskie laboratorium Wundta 57
 - 3.1.1. Psychologia Wundta 59
 - 3.1.2. Metody badawcze stosowane przez Wundta 62
 - 3.1.3. Wundta *Völkerpsychologie* 64
 - 3.1.4. Uczniowie Wundta 65
- 3.2. Hermann Ebbinghaus i badanie pamięci 66

- 3.3. Psychologia aktów Franza Brentano 69
- 3.4. Carl Stumpf i psychologia tonu 70
- 3.5. Georg Elias Müller i pamięć 71
- 3.6. Oswald Külpe i myślenie 73

Rozdział 4. Początki psychologii naukowej w Ameryce 77

- 4.1. William James jako psycholog 81
 - 4.1.1. Jamesa „Zasady psychologii” 82
 - 4.1.2. Studentka Jamesa: Mary Whiton Calkins 85
 - 4.1.3. Filozofia i zjawiska psychiczne 86
- 4.2. G. Stanley Hall i profesjonalizacja psychologii 87
 - 4.2.1. Nurt badań nad dzieckiem 88
 - 4.2.2. Okres dojrzewania i psychologia genetyczna Halla 89
 - 4.2.3. Psychoanaliza, religia, starzenie się 91
- 4.3. James McKeen Cattell: ambasador psychologii 92
 - 4.3.1. Cattella testy zdolności umysłowych 93
 - 4.3.2. Cattell jako redaktor czasopisma *Science* 95
- 4.4. Popularyzowanie nowej nauki 96

Rozdział 5. Wczesne nurty psychologiczne 99

- 5.1. Psychologia Titchenera 105
 - 5.1.1. Strukturalizm 105
 - 5.1.2. Introspekcja 107
 - 5.1.3. Badania nad wrażeniami: psychologiczny układ okresowy 108
 - 5.1.4. Pierwsza doktorantka Titchenera: Margaret Floy Washburn 109
 - 5.1.4.1. Eksperymentatorzy 110
 - 5.1.4.2. Podręczniki 111
- 5.2. Funkcjonalizm 112
 - 5.2.1. Wpływy brytyjskie 113
 - 5.2.2. Angell i psychologia funkcjonalna 114
 - 5.2.3. Woodworth i psychologia dynamiczna 116
 - 5.2.4. Psychologiczne dokonania funkcjonalistów 118
- 5.3. Spuścizna strukturalizmu i funkcjonalizmu 119

Rozdział 6. Narodziny amerykańskiej psychologii stosowanej 121

- 6.1. Początki psychologii klinicznej 124
 - 6.1.1. Lightner Witmer i klinika psychologiczna 125
- 6.2. Psychologia biznesu 128
 - 6.2.1. Psychologia reklamy 129
 - 6.2.1.1. Walter D. Scott 130
 - 6.2.1.2. Harry L. Hollingworth 131
 - 6.2.2. Münsterberg i wydajność pracy 132
 - 6.2.3. Lilian Gilbreth i psychologia inżynierska 134
 - 6.2.4. Nieakademicka psychologia biznesu 135
- 6.3. Doradztwo zawodowe 136
- 6.4. Testy inteligencji 137

- 6.5. Münsterberg i psychologia sądowa 139
 6.6. Nowy zawód: psycholog 140

Rozdział 7. Psychoanaliza 143

- 7.1. Wczesna edukacja Freuda 146
 7.2. Josef Breuer i przypadek Anny O. 148
 7.3. Psychoanaliza jako teoria normalnego umysłu 149
 7.4. Psychoanaliza jako teoria nerwic 150
 7.5. Psychoanaliza jako metoda 151
 7.6. Psychoanaliza w Ameryce 154
 7.7. Neofreudyści 158
 7.7.1. Alfred Adler i psychologia indywidualna 158
 7.7.2. Carl Jung i psychologia analityczna 159
 7.7.3. Karen Horney 161
 7.8. Niegasnąca popularność psychoanalizy 163

Rozdział 8. Behawioryzm 165

- 8.1. John Watson i narodziny behawioryzmu 169
 8.1.1. Początki psychologii porównawczej 170
 8.1.2. Watson i behawioryzm 173
 8.1.3. Warunkowanie emocji 174
 8.1.4. Watson na Uniwersytecie Johnsa Hopkinsa 175
 8.1.5. Watson jako twórca behawioryzmu 177
 8.1.6. Rozwój behawioryzmu 178
 8.2. Neobehawioryzm 178
 8.2.1. Tolman i behawioryzm kognitywny 179
 8.2.2. Hull i behawioryzm hipotetyczno-dedukcyjny 181
 8.2.3. Skinner i behawioryzm radykalny 183
 8.3. Behawioryzm: uwagi końcowe 187

Rozdział 9. Nowy zawód: psycholog 189

- 9.1. Definicja zawodu 192
 9.2. Doświadczenia z czasów I wojny światowej 194
 9.3. Wczesne prace organizacyjne 195
 9.4. Rola diagnozy psychologicznej 199
 9.5. Psychologia kliniczna 200
 9.6. Psychologia przemysłowa i organizacji 203
 9.7. Psychologia szkolna 206
 9.8. Doradztwo psychologiczne 208
 9.9. Współczesny zawód 211

Rozdział 10. Psychologia działań i przemian społecznych 213

- 10.1. Psychologia różnic płciowych 217
 10.1.1. Helen Bradford Thompson (Woolley) 218
 10.1.2. Leta Stetter Hollingworth 220

Spis treści

10.2. Kurt Lewin i badania zaangażowane społecznie	223
10.3. Psychologia rasowa	227
10.3.1. Różnice rasowe w zakresie inteligencji	228
10.3.2. Psychologia a szkolna desegregacja	232
10.4. Uwagi końcowe	235

Rozdział 11. Psychologia poznawcza

11.1. Psychologia Gestalt	241
11.2. Bartlett i umysł konstruktywny	247
11.3. Narodziny współczesnej psychologii poznawczej	250
11.3.1. Karl Lashley i <i>Hixon Symposium</i>	250
11.3.2. Metafory komputerowe	252
11.3.3. Pionierzy z lat 50. XX w.: Bruner, Brown, Chomsky, Miller	253
11.3.4. Nadanie nazwy dyscyplinie	257
11.4. Czy była jakaś rewolucja?	258

Zakończenie 261

Bibliografia 266

**Bibliografia przekładów i prac polskich autorów na temat
współczesnej historii psychologii** 281

Indeks nazwisk 289

Indeks rzeczowy 294